

Giuseppe Marci

Letteratura sarda

In presenza di tutte le lingue del mondo

Amb traducció al català
Con traduzione in lingua catalana

CENTRO DI STUDI FILOLOGICI SARDI / CUEC

Giuseppe Marci

LITERATURA SARDA

En presència de totes les llengües del món

Coordinació editorial
CENTRE D'ESTUDIS FILOLÒGICS SARDS / CUEC

GIUSEPPE MARCI
Literatura Sarda
En presència de totes les llengües del món

TRADUCCIÓ EN LLENGUA CATALANA DE PAU VIDAL GAVILÁN

CUEC EDITRICE © 2010
primera edició octubre 2010
ISBN: 978 88 8467 604 7

El text aquí reproduït és una síntesi del volum de Giuseppe Marci,
In presenza di tutte le lingue del mondo. Letteratura sarda
(Cagliari, Centro di Studi Filologici Sardi / Cuec, 2005)

CENTRO DI STUDI FILOLOGICI SARDI
7, Via Bottego, - 09125 Cagliari
Tel. 070344042 - Fax 0703459844
www.filologiasarda.eu
info@centrostudifilologici.it

CUEC
1, Via Is Mirrionis, 09123 Cagliari
Tel/fax 070271573 - 070291201
www.cuec.eu
info@cuec.eu

Imprès a: *Il Legatore*, Càller

Imatge de coberta
Sardigna, foto de Giorgio Dettori

Elogi de la sarditat

Si hi ha un element que caracteritza l'illa de Sardenya, la seva història i la producció dels seus escriptors, és el fet que els sards han *estat en contacte* amb pobles, cultures i llengües diferents i que això els ha permès elaborar la seva pròpia expressió lingüística *en presència de totes les llengües del món*, en el tracte amb tothom amb qui, per mor de la navegació, el comerç o la guerra, han tingut manera de relacionar-se.

El problema del sard i del seu ús en l'escriptura és complex perquè una llengua tan antiga, aparentment poc lligada a la tradició escrita, se sustenta tanmateix en una fecunda relació entre oral i escrit, així com en el costum de tractar amb les llengües de les cultures dominants. Això explica el fenomen dels escriptors que al llarg del segle XX han volgut emprar, tant en prosa com en vers, les diverses variants del sard i formes lingüístiques encara més mestisses a l'hora de confegir les seves obres.

A l'*Éloge de la créolité (Elogi de la criollitat)*, Jean Bernabé, Patrick Chamoiseau i Raphaël Confiant declaren haver engegat "*la minutieuse exploration de nous-mêmes*": una recerca arqueològica que no vol passar per alt res de tot allò que el turmentat trajecte de la seva història ha sepultat.

En el nostre cas l'*excavació* també ha de reconstruir l'estratificació interior *de nous-mêmes*, de la nostra cultura, del pensament i de la psicologia.

Hem de repensar una vivència mil·lenària, la de Sardenya, per tal que torni a girar al voltant del subjecte etnohistòric que n'ha estat protagonista però que els processos de reconstrucció històrica i literària han anat deixant de banda. Així, tenim un nombre variable de Sardenyes (la fenicio-púnica, la romana, la catalano-aragonesa, la de la República de Sabàudia), però en canvi rarament s'estudia i es descriu la dimensió unitària que el poble que ha viscut a l'illa durant milers d'anys, la manera com aquest poble es concep *ell mateix* i l'*indret* on viu i les seves visions del món, han donat a la història sarda.

De la presència dels sards en un espai geogràfic comú fortament identificat per la particular fisionomia insular en sabem tantes coses com n'ignorem. I el que n'ignorem sembla com si ens autoritzés a menystenir allò que en sabem. Quan en realitat el que en sabem ens obliga a parar molta atenció i a considerar, en certa manera, present tot allò que és absent en la documentació.

Encara més pel fet que ens movem en l'àmbit de la comunicació literària i per tant en l'esfera de la percepció i de la representació de la realitat, o dit d'una altra manera, dins la convenció que uneix l'autor al lector.

Per començar, hem de tenir present que lectors i autors sards comparteixen una concepció basada, tal com explica l'escriptor Giuseppe Dessì, en una idea de temps diferent del temps *històric europeu*: un "etern present", immòbil, on no es pot perdre res perquè tot es manté actual.

A la literatura hi retrobem la memòria de les eres geològiques en què es va esculpir la pedra que encara avui tanta importància té en l'imaginari col·lectiu dels sards, igual que el record de les expedicions per mar i del comerç, de la primera llavor que es va sembrar, del primer vi que va donar un gotim quan encara faltaven molts anys per arribar a la civilització nuràgica.

Com podria ser d'altra manera quan hi ha milers de monuments, els anomenats nurags, que vetllen no pas per avisar de l'arribada d'un possible enemic sinó més aviat per evitar el perill de l'oblit, de la pèrdua de memòria? N'hi ha prou de llegir les novel·les de Grazia Deledda per comprovar l'èxit evident d'aquesta vigilància, l'empremta que se'n deriva i que fins i tot s'expressa en el valor semàntic positiu que acompanya els adjectius *antic*, *primitiu* i *prehistòric*, usats per definir les qualitats d'una època llunyana, perduda, un espai i una condició dels quals el poble sard en fou arrancat i als quals aspira a retornar.

Igualment hem de parar atenció a les relacions culturals que els sards han establert primer amb la cultura llatina, i després amb la italiana i la hispànica.

En certa manera podem afirmar que la possibilitat d'observar universos culturals prestigiosos des de dins mateix, i de sentir-los com a propis, ha constituït un *privilegi*.

Els sards sempre han tingut contacte amb la península italiana. Ja navegaven per la Mediterrània milers d'anys abans de Crist, s'intercanviaven obsidiana amb els lígurs i posaven en marxa una relació que s'ha mantingut i fins i tot reforçat amb el tràfic de mercaderies i l'adequació lingüística de l'Edat Mitjana. Gènova i Pisa com a porta envers el que més endavant serà Itàlia, vers la llengua, la cultura i la literatura italiana; una decisió conscient, després llargament confirmada durant el període espanyol, que ens ajuda a entendre els processos d'italianització empresos, segles després, en la unió amb el Piemont: no pas cap renúncia als trets fonamentals de la pròpia identitat sinó l'adquisició de més mitjans encaminats a expressar-ne l'essència.

La història cultural i literària

Els sards provenen d'una història tan antiga que ningú pot afirmar amb certesa quan va començar. I tal vegada no té gaire sentit preguntar-se en quin incipient moment del món va trepitjar l'illa el primer home, ni tampoc preguntar-se qui devia ser, d'on devia venir i per què va triar precisament aquesta terra, si va ser deliberadament o el van portar els corrents, empesos per vents que l'empenyien contra la seva voluntat.

D'aquell pare desconegut i de les mares que l'acompanyaven en nasqué una estirp que identifiquem i definim amb una única dada certa: haver triat l'illa de Sardenya com a lloc de residència. Tota la resta ja és molt menys clar i es confon en els tortuosos viaranys dels mil·lennis, en la renovació contínua de la sang, les cultures i les llengües, modificats inevitablement per les mil-i-una aportacions que no podien obviar un enclavament situat al bell mig de la Mediterrània, port intermig de les expedicions per mar i indret natural de trobades i d'intercanvis.

Una de les primeres dades de què disposem diu que en un moment més o menys pròxim al setè mil·lenni abans de Crist algú va transportar obsidiana de Sardenya a la Ligúria. En el Mesolític i fins al Neolític, aquella pasta vítria es feia servir per fabricar instruments, coltells i puntes de fletxa i de llança. Qui devia cavar per tal d'extreure'n i transportar-la, i amb quines embarcacions? Devia ser gent indígena o lígurs? La trobada devia ser violenta, determinada per la voluntat de rapinya, o amistosa, segons la necessitat del comerç? Amb quin codi lingüístic es devien entendre?

Simultàniament es desenvolupaven l'elaboració de la ceràmica i les tècniques decoratives, es dreçaven estàtues, cases i sepultures, s'erigien cercles per a cerimònies sacres, es manifestava un megalitisme que evoca manifestacions anàlogues presents a moltes zones de l'Europa occidental, des de la Península Ibèrica fins a Irlanda, i s'elaboraven formes culturals estructurades i reconeixibles pels caràcters més destacats, fruit d'una elaboració indígena i en qualsevol cas vàlids per documentar les relacions amb les cultures

de la Mediterrània oriental i de la Península Ibèrica, a més de les itàliques i les de la França meridional.

Un quadre ben mogut que encara accentua més el dinamisme si pensem que, a partir de la decadència de l'obsidiana i el desenvolupament de l'ús dels metalls, a partir de l'edat del coure (2900-2300), va explotar la que l'arqueòleg Giovanni Lilliu va definir com "una febre del metall". Els 'metal·lúrgics', tècnicament competents, empesos pel gust de l'aventura i per l'ansia del guany, van recórrer les rutes que des de l'Anatòlia i les illes Egees menaven cap a l'oest, cap a la Península Ibèrica i França, els països atlàntics i bàltics, la península balcànica, Malta, Sicília i Sardenya.

No sabem gaire res de la llengua que es parlava a l'època prenuràgica ni després a la nuràgica: només ens han pervingut *restes* (presents a la toponomàstica i al lèxic) que es remunten a èpoques molt i molt antigues i que mostren trets preindoeuropeus.

Estrat sobre estrat, la història va continuar el seu joc i va crear les condicions perquè es constituís allò que avui nosaltres considerem un *substrat lingüístic preromà* especialment ric i on els elements paleosards van de bracet amb els púnics i amb restes ibèriques que indiquen concomitàncies amb el basc. A més, a partir de la fonètica, el lingüista Max Leopold Wagner hi va afegir possibles punts de contacte amb la Gascunya, Sicília i la Itàlia meridional, i finalment amb dialectes berbers i amb algunes elaboracions fòniques camito-semítiques.

I vés a saber si no n'hi ha més. La seqüència documentada històricament de l'arribada de diferents pobles arranca del segle VIII abans de Crist: fenicis, cartaginesos, romans, vàndals, bizantins, àrabs, pisans, genovesos, catalans, aragonesos i piemontesos. Cada vegada una modalitat diferent, cada vegada un idioma nou: mots apresos i inserits en l'antiga llengua preindoeuropea que gradualment es transformava en substrat, però sempre ben viu, prou per manifestar-se a través de les arrels d'algunes paraules, en molts topònims, en els processos transformadors dels estrats lingüístics superiors.

Desconeixem més coses que no pas en sabem, i en allò que no sabem, que tan sols podem intuir però que no testimonia cap

derelicta, cap arrel ni cap topònim, hi ha el cansament del viure i les angoixes, les esperes i el dolor dels homes.

No devia ser pas senzill passar de la llengua indígena a la de Roma, tal com els va tocar fer quan, estroncada la relació amb Cartago, Sardenya es va despertar convertida en província romana.

Tampoc és que sovintegin gaire les informacions sobre la història cultural i lingüística referides a aquesta fase, i per això Wagner podia definir com a “muts” els segles al llarg dels quals es va produir el procés d’*absorció* de les llengües autòctones per part de la de Roma i, tot seguit, de transformació del llatí en sard.

Segles muts. Foscor. Com a l’estiba d’un vaixell carregat d’homes que s’enduen a un altre continent, contra la seva voluntat i passant per damunt de qualsevol dret.

Qui tingui prou paciència per observar el pas del temps podrà concloure filosòficament que tot principi té el seu final. Inclosa la potència de Roma, que va deixar Sardenya sota el domini de l’imperi bizantí. El lingüista registra la novetat que representa el fet que el grec es converteix en la nova llengua oficial. Fins que aquesta civilització també s’ensorra i, amb ella, l’ús del seu idioma.

Aleshores es produeix un fenomen completament imprevist en una terra que feia tants segles que no emprava cap llengua indígena en l’àmbit oficial i en l’organització de la qüestió pública. El grec ja no hi és i la cultura llatina s’ha “assecat”: es corre el risc de no poder parlar mai més, si no fos per una reserva inesperada, aquell sard d’antic substrat preindoeuropeu-mediterrani, esquitxat de *restes* púniques i berbers, ibèriques i sícules, italomeridionals o derivades de qui sap quin altre contacte antic, damunt el qual s’havia aplicat el sediment de la llatinitat en època molt més recent.

Els sards, doncs, recorregueren a aquesta llengua per bastir la documentació oficial, redactada en un vulgar que neix simultàniament, o fins i tot abans, que les altres llengües romàniques. Una situació que podríem considerar afortunada, si més no en comparació amb els casos, més punyents, de pobles que van perdre del tot la possibilitat de construir una llengua reconeixible com a pròpia i que han hagut de sostenir el missatge identitari a través de la llengua de la nació que els ha sotmès.

És cert que el sard, que fins aleshores no havia sortit de l'àmbit de l'oralitat i per tant era emprat per als usos corrents de l'existència i especialment en la dimensió rústica i pastoral, no disposava de recursos per a les necessitats més refinades de l'escriptura i de les activitats diplomàtiques i polítiques.

Així, tal vegada gràcies a l'astúcia que neix de l'instint de supervivència, o potser per l'aprenentatge seguit durant el llarg període de submissió posterior a la civilització nuràgica, els sards segueixen en els seus documents els models que havien après de les nacions a les que havien estat sotmesos o amb què havien mantingut relacions diplomàtiques, culturals o comercials. Com era lògic, d'altra banda, en un país petit que enviava els seus fills a estudiar a les ciutats de l'est, a la península italiana que ja comptava amb universitats d'anomenada, o de l'oest, cap a una Península Ibèrica vers la qual l'atreien no tan sols els avantatges acadèmics sinó també vincles comercials, diplomàtics i matrimonials. Igualment, el sobirà d'un petit estat rural no podia ignorar l'existència de l'alta cultura que es conreava a les costes septentrionals de la Provença, on atracaven les naus que mercadejaven amb la França meridional, a més de Gènova i Pisa.

Si les forces haguessin estat proporcionades, aquest *joc* hauria durat molts segles, en un equilibri que els interessos polítics, comercials i d'aliances matrimonials haurien assegurat. Però hi havia lògiques generals que tenien a veure amb les autoritats de l'època, l'imperi i el papat, i que era impossible que no afectessin una població minúscula establerta en una terra objecte de tants interessos.

Segurament a l'illa ningú es devia assabentar que el 4 d'abril de 1297 el papa Bonifaci VIII assignava en feu el Regne de Sardenya i Còrsega al rei Jaume II. Potser ho van considerar un fet irrellevant, sobretot perquè durant el quart de segle següent no va passar res. Fins que el 1323 l'infant Alfons d'Aragó va promoure l'expedició de conquesta de l'illa.

La importància del fet, tanmateix, es farà del tot palesa en els decennis successius, quan creix la presència catalana, Pisa primer i Gènova després són expulsades de l'illa i es concreta la ruptura entre Arborea i la corona catalano-aragonesa, de la qual es deriva

una guerra que no s'acabarà fins al 1409, quan els catalans derroten definitivament els arboreus a la batalla de Sanluri.

En l'entremig s'han produït la carestia (i la crisi econòmica) del 1333 i la pesta negra del 1348, de greus conseqüències en una demografia ja precària. Però també hi va haver la promulgació, l'any 1392, de la *Carta de Logu*, el codi civil d'Elionor, sobirana del regne d'Arborea, escrit en sard i destinat a mantenir-se en vigor fins al 1827. Per als sards, tot un signe d'identitat.

El 1421 la *Carta de Logu* s'estén a tota l'illa de Sardenya. La llengua local adquiria d'aquesta manera un rol més present, juntament amb el català i el castellà, en l'administració de justícia.

El més impactant és precisament que aquestes llengües van conviure segons un esquema que pot resultar sorprenent. El català s'irradia des de les ciutats, on disposa de la màxima difusió, cap a les viles de l'interior, resisteix a la unió de les corones de Castella i Aragó i continua exercint les seves funcions públiques fins al 1643, data en què el castellà el suplanta en la redacció de decrets. Per la seva banda, la llengua castellana penetra i s'adapta al gust i a les exigències expressives i espirituals dels sards i a la complexitat de llur món interior.

Ara cal dir que a cada retomb de la història apareix algú que renya el poble sard per no haver après bé els idiomes. L'escriptor més antic al qual se li ha retret això fou Lucífero (300-370), bisbe i autor d'obres escrites en un llatí qualificat de quasi bàrbar. D'aquesta manera aquest bisbe de Càller es troba a l'origen de la tradició literària sarda, no tan sols per motius cronològics sinó també per haver estat pioner d'una manera d'escriure que ha acompanyat els autors sards fins avui. En equilibri entre llengües i cultures: mig pel condicionament de les circumstàncies històriques, mig per elecció personal que s'acaba convertint en element distintiu d'un poble.

El castellà, doncs, arrela a Sardenya fins al punt d'anar més enllà del final de la dominació espanyola. Així, no és estrany que el sard presenti nombrosos catalanismes i hispanismes, majoritàriament en els camps de la vida social, l'administració de l'estat, la religió i la cultura.

El 1718 és l'any del tractat de Londres, que concedeix Sardenya a Víctor Amadeu de Savoia.

Quants sards van saber d'aquest acord diplomàtic? I si n'haguessin estat informats, s'hi haurien mostrat a favor o en contra? I haurien estat mai capaços d'imaginar-se els resultats futurs d'aquell lligam incipient amb el ducat piemontès i que havia de convertir dues regions marcades per històries ben diferents en el trampolí del procés d'unificació italiana?

Avui dia disposem de prou dades que ens ajuden a reconstruir una pàgina complexa de la història de l'illa, marcada per la superació d'una altra frontera, pel naixement d'una nova nostàlgia, pel sorgiment de moltes esperances i de no menys polèmiques. Hi ha el record de la poderosa corona espanyola, la sensació de frustració pel lligam amb el petit Piemont i l'amargor de descobrir que els Savoia no valoraven gens la nova possessió; hi ha la satisfacció d'haver recuperat una flama antiga, mai apagada del tot, d'*italianitat* i hi ha la idea d'ells mateixos vistos en la dimensió d'una *sarditat* que la història comença a conculcar. Hi ha els problemes quotidians d'un poble de 300.000 individus (11 habitants per quilòmetre quadrat), en una desolada escampadissa de gent per un territori mal comunicat, insegur i insalubre, i espoliat de tots els seus recursos durant anys i panys.

Una situació difícil des del punt de vista polític i econòmic però rica i vital quant a la cultura i la llengua. Passa de moda (però sense desaparèixer) el castellà; es manté, o més ben dit, adquireix dignitat i maduresa en l'escriptura el sard; i es difon l'italià, llengua que gaudia d'una antiga familiaritat.

Va ser un període de *revifalla* destinat a perllongar-se fins als últims anys del XVIII, quan els esdeveniments interns s'entrellacen amb les giragonses de la política europea. L'arribada d'una flota francesa que venia a conquerir l'illa va jugar el paper de detonant. Els sards feren fugir els assaltants i aquesta victòria va exaltar la consciència de les pròpies forces, alhora que el fastig causat per l'arrogància piemontesa. Els fets de 1794 no en foren sinó una conseqüència, quan, amb un civisme exemplar, els ciutadans acompanyaren els dominadors fins al port i els embarcaren juntament amb els seus béns, incloses les riqueses acumulades durant l'exercici del poder a l'illa.

Fou en aquest context que madurà la sublevació de Giovanni Maria Angioy, que es pot llegir com l'última carta per jugar quan ja no quedava cap altra esperança de millorar les condicions de l'illa. Però aquella feta *revolucionària* desencadenà una repressió tan ferotge que submergí Sardenya en un bany de sang i ofegà tota esperança, després de la qual s'obrí un procés de restauració gairebé quinze anys abans que tota Europa seguís, a partir del Congrés de Viena, un camí semblant.

L'escriptor Vincenzo Sulis (1758-1834) ens ofereix a la seva *Autobiografia* una narració eficaç de totes aquestes vivències, de la complexitat i la fascinació d'una pàgina històrica densa i aventurosa, a més de la vessant humana que l'afecta directament, en un italià on es barregen els sons i els significats de totes les llengües parlades a Sardenya.

Més enllà de la valoració que cadascú en pugui fer, no hi ha dubte que la història illenca experimenta una transformació radical al llarg del segle XIX.

El 1847 és l'any de la *perfecta fusió* amb què els sards, després de llargues polèmiques, decideixen de renunciar a llurs privilegis institucionals per ajuntar-se amb el Piemont. Els successius processos de risorgimento dibuixen una via en bona mesura coherent amb la posició dels escriptors i els estudiosos que a la segona meitat de segle es passaren a l'italià, a pesar que escrivien obres que giraven entorn de les vicissituds de la pàtria sarda i les virtuts dels antics herois en els diversos episodis de la història.

Aquesta decisió pot semblar contradictòria, si no es té en compte que, una vegada més, els sards decideixen fer ús de la llengua que consideren més eficaç ateses les circumstàncies, una de les que tenen a disposició, ja que, igual que en el passat, són competents en més d'un idioma, ja sigui per necessitat o per gust, i els poden emprar indistintament, barrejant-los o si més no fent que el propi, el "nadiu", trasllueixi, per molt que escriguin en un altre idioma.

El 1861 és l'any de la unitat d'Itàlia, una unitat sorgida de l'impuls de dues regions perifèriques i que fins ara no ha trobat la manera de garantir una vida equilibrada i harmònica entre les diferents parts del país.

Les obres literàries ens restitueixen, tant a nivell temàtic com lingüístic, una informació tan lògica com difícil d'explicar: els escriptors del XIX se senten alhora sards i italians. I opten per escriure en italià. Sembla difícil de pensar que la idea mateixa de sardisme polític hagués pogut sorgir sense Enrico Costa (1841-1909), que amb els seus escrits no deixà mai d'*exhortar* els sards a les històries. I malgrat tot va escriure la seva extensa obra històrica, literària i geogràfica en italià. Igual que ho van fer els altres autors que visqueren en una època marcada pel Romanticisme, la redescoberta del concepte de *poble* i de la idea de *nació*.

El segle XX s'estrena amb les novel·les i narracions de Grazia Deledda (1871-1936), escriptora que guanyarà el Nobel de Literatura el 1926, i amb els versos de Sebastiano Satta (1867-1914): dues maneres de representar en llengua italiana una interioritat intensament marcada per l'univers illenc on tots dos eren nats i on s'havien format.

Igual com faran, cadascú amb el seu estil propi, modelat a partir dels corrents contemporanis que s'expressen a Itàlia, a Europa i a la resta del món, els escriptors, per citar-ne només uns quants, Emilio Lussu (1890-1975), Giuseppe Dessì (1909-1977), Salvatore Satta (1902-1975), Benvenuto Lobina (1914-1993) o Sergio Atzeni (1952-1995), en actiu durant la primera i la segona meitats del segle, quan, després de la Guerra Gran, el Regne d'Itàlia esdevindrà República (1946) i l'illa de Sardenya es dotarà d'un Estatut que en sanciona l'autonomia especial (1948).

Però en aquesta síntesi no volem parlar tant dels casos individuals com d'una línia que assenyalava una tendència, de l'expressió d'una *welthanschauung* en què es poden observar trets comuns, conceptes i expressions, l'aparició i mútua influència de les llengües que han conformat la pròpia experiència, en l'oral i en l'escrit, en el pensament, en la pregària.

Cadascú a la seva manera, tots expressen la idea d'una identitat que és fruit d'un lent procés vital, de reflexió i d'estudi, que es desenvolupa i creix, es modifica (i més d'una vegada s'*inventa*) traient el màxim profit, quan s'escau, de la mútua coneixença. Fins arribar a entendre que també existeixen dimensions identitàries més àmplies, plurals i complexes de les que caracteritzen cada

individualitat etnohistòrica i que contribueixen a eixamplar els confins de les pàtries, per grosses o petites que siguin.

Giuseppe Dessì i Sergio Atzeni, per exemple, comparteixen una manera d'interpretar la qüestió de la identitat: un i altre van pensar i narrar Sardenya empesos per la passió i la racionalitat, sense negar-se mai a observar i comprendre horitzons més extensos. Potser és també per això, per llur ésser *sards*, *italians* i *europus* i per haver sabut representar narrativament aquest complex cabdell identitari, que han deixat una petja tan significativa en la producció literària contemporània.

A partir dels esmentats elements, es pot mirar la història cultural i literària dels sards com una mena de preparació per encarar el futur: obligats per la fortuna a avançar-se als temps de la globalització, arrancats de llur vilatge i llançats cap al gran món de les relacions internacionals, avesats a tractar amb fenicis i romans, amb catalans i aragonesos, amb piemontesos i italians, acostumats a emprar la pròpia llengua i les dels altres, a estudiar la cultura de nacions molt poderoses amb qui havien de mantenir lligams tal vegada més complexos que les navegacions telemàtiques, se'ls pot considerar preparats per afrontar les dificultats del present i les del futur. Sempre que no oblidin la seva història i en sàpiguen treure profit.

Cronologia/Cronologia

Dalle origini all'Ottocento

Dels orígens al segle XIX

IV sec.	EUSEBIO	<i>Epistolae ad Constantium, ad presbyteros et plebem Italiae, ad Gregorium episc. Spanensem</i>
	LUCIFERI CALARITANI	<i>Moriundum esse pro dei filio</i>
	LUCIFERI CALARITANI	<i>De Sancto Athanasio</i>
	LUCIFERI CALARITANI	<i>De non conveniendo cum haereticis</i>
XI sec.		<i>Carta scritta in caratteri greci</i>
XII sec.		<i>Passio di S. Antioco</i>
		<i>Passio Sancti Lussori</i>
		<i>Passio sanctorum martyrum Gavini, Proti et Januari</i>
		<i>Passione di Sant'Antioco</i>
		<i>Statuti di Castelsardo</i>
		<i>Statuti di Sassari</i>
		<i>La vita e l'ufficio di San Giorgio di Suelli</i>
		<i>Legenda Sancti Saturni</i>
		<i>Legenda Sanctissimi praesulis Georgii Suelensis</i>
XIII sec.		<i>Libellus Judicum Turritanorum</i>
1070-1216		<i>Carte Volgari di Cagliari</i>
XII-XIII sec.		<i>Condaghe di S. Maria di Bonarcado</i>
XII-XIII sec.		<i>Condaghe di S. Nicola di Trullas</i>
XII-XIII sec.		<i>Condaghe di San Gavino di Porto Torres</i>
XII-XIII sec.		<i>Condaghe di S. Pietro di Silki</i>
1318-1321		<i>Breve del porto di Cagliari</i>
1353	MARIANO IV	<i>Codice rurale</i>
1392?	ELEONORA D'ARBOREA	<i>Carta de Logu</i>
1004-1478		<i>Cartulari de Arborea</i>
XV sec.		<i>Registro di San Pietro di Sorres</i>
1400		<i>Laudario</i>
		<i>Laude de Nostra Signora de sa Rosa</i>
		<i>Laudes de sa Santa Rughe</i>
	ANTONIO CANO	<i>Sa vitta et sa morte et passione de Sancti Gavinu, Prothu et Januariu</i>
1550	RODERIGO HUNNO BAEZA	<i>Caralis panegyricus</i>

	PROTO ARCA	<i>De bello et interitu marchionis Oristanei</i>
	GIOVANNI FRANCESCO FARA	<i>De corographia Sardiniae</i>
	RODERIGO HUNNO BAEZA	<i>In dispar coniugium</i>
	GIOVANNI ARCA	<i>Naturalis et moralis historiae de rebus Sardiniae</i>
	SIGISMONDO ARQUER	<i>Sardiniae brevis historia et descriptio</i>
1556	GAVINO SAMBIGUCCI	<i>In hermathenam Bocchiam interpretatio</i>
1565	JUAN TOMAS PORCELL	<i>Informacion y curacion de la peste de Çaragoza, y preservacion contra la peste en general</i>
1570?	SIGISMONDO ARQUER	<i>Coplas al imagen del Crucifixo</i>
1571	ANTONIO LO FRASSO	<i>El verdadero discurso de la gloriosa victoria</i>
	ANTONIO LO FRASSO	<i>Los mil y dozientos consejos y avisos discretos</i>
1572	FRANCESCO BELLIT	<i>Capitols de Cort del estament militar de Sardenya</i>
1573	ANTONIO LO FRASSO	<i>Los diez libros de la fortuna d'amor</i>
1580	GIOVANNI FRANCESCO FARA	<i>De rebus sardois</i>
1582	GIROLAMO ARAOLLA	<i>Sa vida, su martiriu et morte d'essos gloriosos martires Gavinu, Brothu et Gianuari</i>
1590?	GIOVANNI ARCA	<i>Barbaricorum libelli</i>
1591	PIETRO GIOVANNI ARQUER	<i>Capitols de Cort del Estament militar de Sardenya ec., y de nou añadits y stampats los capitols dels parlaments reespectivament celebrats per los señors Don Joan Coloma y D. Miguel de Moncada</i>
1595	ANTIOCO BRONDO	<i>Historia y milagros de N. Señora de Buenayre de la Ciudad de Caller</i>
1596	PIETRO DELITALA	<i>Rime diverse</i>
1597	GEROLAMO ARAOLLA	<i>Rimas diversas spirituales</i>
1598	GIOVANNI ARCA	<i>De sanctis Sardiniae</i>
XVII sec.		<i>Canzoniere ispano-sardo</i>
1600	ANTIOCO DEL ARCA	<i>El saco imaginado</i>
	JUAN FRANCISCO CARMONA	<i>Passiòn de Christo nuestro Señor</i>
1603	PIETRO GIOVANNI ARQUER	<i>Rubrica de tots los reals privilegis concedits a la magnifica ciutat de Caller por los serenissimos Reys de Arago</i>
1612	ANTIOCO BRONDO	<i>Commentario sull'Apocalissi</i>
1627	JACINTO ARNAL DE BOLEA	<i>Encomiosen octavas al Torneo</i>
	GIAN MATTEO GARIPA	<i>Legendariu de santas virgines, et martires de Jesu Christu. Hue si contenen exemplos admirabiles, necessarios ad ogni sorte de persones, qui pretenden salvare sas animas insoro. Vogadas de Italianu in Sardu per</i>

		<i>Ioan Matheu Garipa Sacerdote Orgosolesu pro utile dessor devotos dessa natione sua. Andat dedicadu assas Iuvenes de Baunei, et Triei unu tempus Parrochianas suas in su Regnu de Sardigna</i>
1630?	GIOVANNI DEXART	<i>Discursos politicos de los Varones illustr. de Sardeña</i>
1631	JUAN FRANCISCO CARMONA	<i>Alabanças de los Santos de Sardeña</i>
	GIOVANNI DEXART	<i>Discursos y apuntamientos sobre la proposicion hecha en nombre de su Magestad a los tres Braços ecclesiastico, militar y real en 8 de henero de 1631 por Don Geronimo Pimentel marques de Vayona, virrey</i>
1633	GIOVANNI DEXART	<i>Pro marchione de Villa Cidro, domino Encontratae de Planargia contra Promotorem fiscalem Mensae episc. Bosanensis</i>
1636	JACINTO ARNAL DE BOLEA	<i>El Forastero</i>
1638	SAVATORE VIDAL	<i>Urania sulcitana</i>
1639	FRANCISCO ANGELO DE VICO	<i>Historia general de la Isla y Reyno de Sardeña</i>
	SALVATORE VIDAL	<i>Madriperla serafica della vita et miracoli del B. Salvatore da Orta</i>
1640	FRANCISCO ANGELO DE VICO	<i>Leges y pragmaticas reales del reyno de Sardeña</i>
1641	GIOVANNI DEXART	<i>Capitula sive acta curiarum regni Sardiniae</i>
	SALVATORE VIDAL	<i>Clipeus Aureus excellentiae calaritanæ</i>
1643	SALVATORE VIDAL	<i>Propugnaculum triumphale</i>
1644	SALVATORE VIDAL	<i>Respuesta al historico Vico</i>
1651	GIOVAN BATTISTA BURAGNA	<i>Batalla peregrina entre amor y fidelidad con portentoso triumpho de las armas de España etc.</i>
	GAVINO FARINA	<i>Medicinale patrociniun ad tyrones Sardiniae medicos, in quo natura febris Sardiniae provincias vexantis, causae, signa, prognostica et medendi methodus describitur eiusdemque Sardiniae calumnia quam a priscis meruit habere vindicatur</i>
1672	JOSÉ DELITALA Y CASTELVÍ	<i>Cima del monte Parnaso Español</i>
1680	JORGE ALEO	<i>Historia cronologica y verdadera de todos los successos y casos particulares sucedidos en la Isla y Reyno de Sardeña del año 1637 al año 1672</i>

	JORGE ALEO	<i>Successos generale de la Isla y Reyno de Sardaña</i>
1687-1688	GIUSEPPE ZATRILLAS Y VICO	<i>Engaños y desengaños del profano amor</i>
1700?	MAURIZIO CARRUS	<i>Comedia de la Sacratissima Passion de nuestro Señor Jesu Christo sacada de los quatro Evangelistas</i>
1700?		<i>La Passion de Nuestro Señor Iesu Christo</i>
1702	PIETRO AQUENZA MOSSA	<i>Tractatus de febre intemperie, sive mutaciones vulgariter dicta Regni Sardiniae</i>
1709	VICENTE BACALLAR Y SANNA	<i>Los Tobias, su vida escrita en octavas rimas</i>
1714	VICENTE BACALLAR Y SANNA	<i>Description géographique, historique et politique du royaume de Sardaigne</i>
	VICENTE BACALLAR Y SANNA	<i>Palacio de Momo</i>
1719	VICENTE BACALLAR Y SANNA	<i>Monarchia hebrea</i>
1725	VICENTE BACALLAR Y SANNA	<i>Commentarios de la guerra de España y historia de su Rey Phelipe V el animoso desde el principio de su regnado hasta la paz general del año 1725</i>
1726-1727	MAURIZIO CARRUS	<i>Libro de gosos</i>
		<i>Las siete estrellas de la mano de Jesus.</i>
1732	ANTONIO MACCIONI	<i>Tratado historico de las admirables vidas y resplandores de virtudes de siete varones illustres de la compañía de Jesus, naturales de Cerdeña</i>
1736	GIOVANNI DELOGU IBBA	<i>Index libri vitae</i>
1750?	MATTEO MADAO	<i>Catalogo istorico di tutte le più illustri famiglie sarde</i>
1750?	GIOVANNI BATTISTA MADEDDU	<i>Comedia sacra a sa Resurrezione de Jesu Christu in sesta lyra sarda</i>
1750	MAURIZIO PUGIONI	<i>El barbero</i>
	PIETRO CHESSA CAPPAL	<i>Historia de la vida y hechos de San Luxorio</i>
	MAURIZIO PUGIONI	<i>La vita di S. Luigi Conzaga</i>
	ANTONIO SISCO	<i>Memorie pertinenti alle cose di Sardegna</i>
	ANTONIO SISCO	<i>Miscellaneè edite e inedite di cose sarde</i>
	ANTONIO SISCO	<i>Notizie di cose sarde</i>
1750?	GIOVANNI MARIA CONTU	<i>Obra poetica... Alegre, festiva y devota representaci3n de algunas de las virtudes, y prodigios que por virtud divina obr3... el milagroso Beato Salvador de Horta</i>
1760?	MATTEO MADAO	<i>Relazione sull'invasione del 1793 in Sardegna</i>
1765	GIAN BATTISTA VASCO	<i>De certitudine in quaestionibus facti...</i>
1770	MATTEO MADAO	<i>Ripulimento della lingua sarda</i>
1772	FRANCESCO CARBONI	<i>De sardoa intemperie</i>

	DOMENICO SIMON	<i>Trattenimento sulla sfera e sulla geografia</i>
	DOMENICO SIMON	<i>Trattenimento sulla storia sacra dalla creazione del mondo alla nascita di Gesù Cristo</i>
1774	FRANCESCO CARBONI	<i>La sanità dei letterati</i>
	GIUSEPPE COSSU	<i>Pensieri per resistere ai funesti effetti dell'abbondanza e della carestia</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>Poesie italiane e latine</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>Sonetti anacreontici</i>
1776	FRANCESCO CARBONI	<i>Carmina nunc primum edita</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>La coltivazione della rosa</i>
1778	DOMENICO SIMON	<i>Per le feste di S. E. conte Lascaris di Ventimiglia, canto in 8^a rima</i>
1779	FRANCESCO CARBONI	<i>De corallis</i>
	ANTONIO PURQUEDDU	<i>De su tesoro de sa Sardigna (Del Tesoro della Sardegna nel cultivo de' bachi e gelsi)</i>
	GIUSEPPE MARIA PILO	<i>Discorso sopra l'utilità delle piante e della loro coltivazione per uso della diocesi di Ales e Terralba</i>
	DOMENICO SIMON	<i>Le piante</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>Selecta carmina</i>
1779-1780	GIAMBATTISTA QUASINA	<i>Discorso sopra la coltivazione di alcuni alberi</i>
1780	ANDREA MANCA DELL'ARCA	<i>Agricoltura di Sardegna</i>
	GIUSEPPE COSSU	<i>Della città di Cagliari</i>
1780?	ANTONIO MARCELLO	<i>Le trecento matrone romane</i>
1780?	V. F. MELANO DI PORTULA	<i>Lettera pastorale</i>
1780?	GAVINO PES	<i>Lu pentimentu</i>
1780?	GAVINO PES	<i>Lu tempu</i>
1780?	ANTONIO MARCELLO	<i>Perdicca</i>
1780?	EFISIO PINTOR SIRIGU	<i>Pilloni chi sesi</i>
1780?	EFISIO PINTOR SIRIGU	<i>Po paras canzonis?</i>
1780	FRANCESCO CARBONI	<i>Recentiora carmina</i>
1780?	PIETRO PISURZI	<i>S'abe</i>
1780?	PIETRO PISURZI	<i>S'anzone</i>
1780?	EFISIO PINTOR SIRIGU	<i>Sa canzoni de su caboniscu</i>
1781	FRANCESCO CARBONI	<i>Hendecasyllaba ad SS. Eucharistiam</i>
1782	MATTEO MADAO	<i>Saggio d'un'opera intitolata «il ripulimento della lingua sarda» lavorato sopra la sua analogia colle due matrici lingue la greca e la latina</i>
1783	GIUSEPPE COSSU	<i>Della città di Sassari</i>
1784	FRANCESCO CARBONI	<i>Carmina nomnulla</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>D. Thomae rythmus</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>De extrema Cristi coena</i>

	ANTONIO MARCELLO	<i>Il Marcello</i>
	MATTEO MADAO	<i>Lettera apogetica, ovvero osservazioni critiche sopra l'opera del P. Fra. Giacinto Hintz contro l'avvocato Saverio Maffei</i>
	LUIGI SOFFI	<i>Poesie</i>
1785?	ANTONIO MARCELLO	<i>La morte del giovane Marcello</i>
1785	ANTONIO MARCELLO	<i>Olimpia ovvero l'estinzione della stirpe di Alessandro il Grande</i>
1787	GIUSEPPE COSSU	<i>Discorso sopra i vantaggi che si possono trarre dalle pecore sarde</i>
	MATTEO MADAO	<i>Le armonie dei Sardi</i>
1787-1788	DOMENICO SIMON	<i>Rerum sardoarum scriptores</i>
1788-1789	GIUSEPPE COSSU	<i>La coltivazione de' gelsi, e propagazione de' filugelli in Sardegna (tomo primo, Morio-grafia sarda ossia Catechismo gelsario proposto per ordine del Regio Governo alli possessori di terre ed agricoltori del Regno sardo; tomo secondo Serio-grafia sarda ossia Catechismo del filugello proposto per ordine del Regio Governo alle gentili femmine sarde)</i>
1789	GIUSEPPE COSSU	<i>Del cotone arboreo</i>
	GIUSEPPE COSSU	<i>Istruzione olearia</i>
	GIUSEPPE COSSU	<i>Metodo per distruggere le cavallette</i>
	GIUSEPPE COSSU	<i>Pensieri sulla moneta papiracea</i>
1790	PIETRO CRAVERI	<i>Lettera pastorale di Monsignor Pietro Craveri, vescovo di Galtelli-Nuoro sopra la coltivazione del cotone</i>
	GIUSEPPE COSSU	<i>Saggio sul commercio della Sardegna</i>
1791	MATTEO MADAO	<i>Versione de su Rithmu Eucaristicu cum paraphrasi in octava rima, facta dae su latinu in duos principales dialectos</i>
1792	MATTEO MADAO	<i>Dissertazioni storiche apogetiche critiche sulle sarde antichità</i>
1793	RAIMONDO CONGIU	<i>Il trionfo della Sardegna</i>
1793?		<i>L'Achille della Sarda Liberazione</i>
1793	MAURIZIO PUGIONI	<i>Memorie storiche della spedizione della gran flotta francese contro l'isola di Sardegna dell'invasione della città capitale e delle isole intermedie</i>
1793?	PIETRO PISURZI	<i>Sa religione contra sa libertade e iguaglianza</i>
1793?	FRANCESCO IGNAZIO MANNU	<i>Su patriota sardu a sos feudatarios</i>
1798	RAIMONDO VALLE	<i>L'isola dei sogni</i>

1799	GIUSEPPE COSSU	<i>Descrizione geografica della Sardegna</i>
1800	GIOVANNI (GIAN) ANDREA MASSALA	<i>Del matrimonio e de' suoi doveri</i>
1800?	FRANCESCO CARBONI	<i>Epigrammi</i>
1800?	GIUSEPPE LUIGI SCHIRRU	<i>Il Napoleone</i>
1800	GIOVANNI (GIAN) ANDREA MASSALA	<i>Istituzioni poetiche proposte agli amatori di poesia latina e italiana</i>
1800?	GIOVAN PIETRO CUBEDDU (PADRE LUCA)	<i>Su leone e s'ainu</i>
1800	MELCHIORRE MURENU	<i>Tancas serradas a muru</i>
1800?	anonimo	<i>Canzona di mastru Juanni</i>
1801	PIETRO ANTONIO LEO	<i>Di alcuni antichi pregiudizii sulla così detta Sarda intemperie, e sulla malattia conosciuta con questo nome, Lezione Fisico-Medica</i>
1802	DOMENICO ALBERTO AZUNI	<i>Histoire géographique, politique et naturelle de la Sardaigne</i>
	RAIMONDO VALLE	<i>I tonni</i>
1803	GIOVANNI (GIAN) ANDREA MASSALA	<i>Dissertazioni sul progresso delle scienze e della letteratura in Sardegna dal ristabilimento delle due regie Università</i>
1805	DOMENICO ALBERTO AZUNI	<i>Droit maritime de l'Europe</i>
	GIOVANNI (GIAN) ANDREA MASSALA	<i>Saggio storico-fisico sopra una grotta sotterranea esistente presso la città di Alghero</i>
1807	GIOVANNI (GIAN) ANDREA MASSALA	<i>Programma d'un giornale di varia letteratura ad uso de' sardi</i>
1808	RAIMONDO VALLE	<i>L'antro fatidico</i>
	GIOVANNI (GIAN) ANDREA MASSALA	<i>Sonetti storici sulla Sardegna</i>
1811	VINCENZO RAIMONDO PORRU	<i>Saggio di grammatica sul dialetto sardo meridionale</i>
1812	RAIMONDO VALLE	<i>Ercole ed Ebe</i>
1814	RAIMONDO VALLE	<i>Camilla e Polidoro</i>
1818	RAIMONDO VALLE	<i>Gli eroi</i>
1822	RAIMONDO VALLE	<i>I coralli (traduzione del poema latino De corallis di Francesco Carboni)</i>
1825-1827	GIUSEPPE MANNO	<i>Storia di Sardegna</i>
1827	CARLO FELICE	<i>Codice feliciano</i>
1828	GIUSEPPE MANNO	<i>De' vizi de' letterati</i>
1831	GIUSEPPE MANNO	<i>Della fortuna delle parole</i>
1832-1833	VINCENZO SULIS	<i>Autobiografia</i>
1832	VINCENZO RAIMONDO PORRU	<i>Nou dizionariu universali sardu-italianu</i>
1833	RAIMONDO VALLE	<i>Il tempio del destino</i>
1834	FRANCESCO CARBONI	<i>De sardorum literatura</i>
	FRANCESCO CARBONI	<i>Selectiora carmina</i>

1837-1838	PASQUALE TOLA	<i>Dizionario biografico degli uomini illustri di Sardegna</i>
	PIETRO MARTINI	<i>Biografia sarda</i>
1839-1841	PIETRO MARTINI	<i>Storia ecclesiastica di Sardegna</i>
1839	VITTORIO ANGIUS	<i>De laudibus Leonorae Arborensium reginae oratio</i>
	GIUSEPPE MANNO	<i>Il giornale di un collegiale</i>
1840	GIOVANNI SPANO	<i>Ortografia sarda nazionale, ossia grammatica della lingua logudorese paragonata all'italiana</i>
1840?	VINCENZO BRUSCU ONNIS	<i>L'orfano</i>
1842	FRANCESCO CARBONI	<i>De corde Jesu, Sonetti in sardo logudorese sull'Eucaristia</i>
	GIUSEPPE MANNO	<i>Storia moderna della Sardegna dall'anno 1775 al 1799</i>
1843-1844	GIOVANNI SIOTTO-PINTOR	<i>Storia letteraria di Sardegna</i>
1845	VINCENZO BRUSCU ONNIS	<i>Adelasia di Torres</i>
		<i>Carte d'Arborea (Falsi d'Arborea)</i>
1847	VITTORIO ANGIUS	<i>Leonora d'Arborea o scene sarde degli ultimi lustri del secolo XIV</i>
1850?	GAVINO NINO	<i>Ugone d'Arborea</i>
1851	GIOVAN BATTISTA TUVERI	<i>Del diritto dell'uomo alla distruzione dei cattivi governi. Trattato teologico filosofico</i>
1851-1852	GIOVANNI SPANO	<i>Vocabolario sardo-italiano e italiano-sardo</i>
1852	PIETRO MARTINI	<i>Storia di Sardegna dal 1799 al 1816</i>
1855-1876	GIORGIO ASPRONI	<i>Diario</i>
1857	FRANCESCO SULIS	<i>Dei moti politici dell'isola di Sardegna</i>
1861	PIETRO MARTINI	<i>Storia delle invasioni degli arabi e delle piraterie dei barbareschi in Sardegna</i>
1861-1868	PASQUALE TOLA	<i>Codex diplomaticus Sardiniae</i>
1862	ANTONIO BACCAREDDA	<i>Angelica</i>
1864	ANTONIO BACCAREDDA	<i>La crestaia</i>
1868	GIOACCHINO CIUFFO	<i>Eleonora d'Arborea</i>
	GIUSEPPE MANNO	<i>Note sarde e ricordi</i>
1869	ANTONIO BACCAREDDA	<i>Paolina</i>
1870	CARLO BRUNDU	<i>L'Alcaide di Longone</i>
1871	ANTONIO BACCAREDDA	<i>Il bene dal male</i>
	MICHELE OPERTI	<i>Vincenzo Sulis</i>
	ANTONIO BACCAREDDA	<i>Vincenzo Sulis. Bozzetto storico</i>
1872	CARLO BRUNDU	<i>La rotta di Macomer</i>
	PIETRO CARBONI	<i>Leonardo Alagon</i>
1874	OTTONE BACCAREDDA	<i>Roccaspinosa</i>
	CARLO BRUNDU	<i>Adelasia di Torres</i>
	ENRICO COSTA	<i>Paolina</i>

1875	MARCELLO COSSU	<i>Elodia e la repubblica sassarese</i>
	GIOVANNI SIOTTO-PINTOR	<i>Il ridicolo</i>
	GIOVANNI SIOTTO-PINTOR	<i>Non mi ama</i>
	MARCELLO COSSU	<i>Violetta del Goceano</i>
1876	CARLO BRUNDU	<i>Una congiura in Cagliari</i>
1877	GIOVANNI SIOTTO-PINTOR	<i>Storia civile dei popoli sardi dal 1798 al 1848</i>
1878	GIOVANNI SIOTTO-PINTOR	<i>Feliciana, ossia la ribellione delle mogli</i>
1879	MARCELLO COSSU	<i>La bella di Osilo</i>
	OTTONE BACAREDDA	<i>Bozzetti sardi</i>
1881	ANTONIO BACCAREDDA	<i>Sull'orlo dell'abisso</i>
1882	GAVINO COSSU	<i>Gli Anchita e i Brundanu</i>
1884	OTTONE BACAREDDA	<i>Casa Corniola</i>
1885	ENRICO COSTA	<i>Il muto di Gallura</i>
	MARCELLO COSSU	<i>Ritedda di Barigau</i>
1887	STEFANO SAMPOL GANDOLFO	<i>L'eremita di Ripaglia ossia l'antipapa Amedeo VIII di Savoia. Racconto storico</i>
	ENRICO COSTA	<i>La bella di Cabras</i>

La narrativa del Novecento

La narrativa del segle XX

1890	GRAZIA DELEDDA	<i>Nell'azzurro</i>
1891	GRAZIA DELEDDA	<i>Amore regale</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Stella d'Oriente</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Fior di Sardegna</i>
1892	GRAZIA DELEDDA	<i>Amori fatali, La leggenda nera</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La regina delle tenebre</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Sulle montagne sarde</i>
1893	CARLO BRUNDO	<i>Il romanzo di una montanina</i>
1894	GRAZIA DELEDDA	<i>Racconti sardi</i>
1895	GRAZIA DELEDDA	<i>Le tentazioni</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Anime oneste</i>
1896	GRAZIA DELEDDA	<i>La via del male</i>
1897	ENRICO COSTA	<i>Rosa Gambella</i>
	ENRICO COSTA	<i>Giovanni Tolu</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il tesoro</i>
1898	GRAZIA DELEDDA	<i>L'ospite</i>
1899	GRAZIA DELEDDA	<i>Giaffah</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La giustizia</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>N. S. del buon consiglio</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Le disgrazie che può cagionare il denaro</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>I tre talismani</i>
1900	GRAZIA DELEDDA	<i>Il vecchio della montagna</i>
	GIOVANNI SARAGAT	<i>Tribunali umoristici. Anno I</i>
1902	POMPEO CALVIA	<i>Quiteria</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Dopo il divorzio</i>
	GIOVANNI SARAGAT	<i>La giustizia che diverte.</i>
		<i>Tribunali umoristici. Anno II</i>
1903	GRAZIA DELEDDA	<i>Elias Portolu</i>
1904	GRAZIA DELEDDA	<i>Cenere</i>
	FILIBERTO FARCI	<i>Novelle rusticane</i>
	GIOVANNI SARAGAT	<i>La famiglia alpinistica. Tipi e paesaggi</i>
1905	GRAZIA DELEDDA	<i>I giochi della vita</i>
	GIOVANNI SARAGAT	<i>Mondo birbone. Tribunali umoristici</i>
1906	GRAZIA DELEDDA	<i>Nostalgie</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>L'edera</i>
1907	GRAZIA DELEDDA	<i>Amori moderni</i>

	GRAZIA DELEDDA	<i>L'ombra del passato</i>
	GIACINTO SATTA	<i>Il tesoro degli angioini</i>
1908	GRAZIA DELEDDA	<i>Il nonno</i>
1910	PIETRO CASU	<i>Notte sarda</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Sino al confine</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il nostro padrone</i>
1911	GRAZIA DELEDDA	<i>Nel deserto</i>
1912	GRAZIA DELEDDA	<i>Colombi e sparvieri</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Chiaroscuro</i>
1913	GRAZIA DELEDDA	<i>Canne al vento</i>
1914	GRAZIA DELEDDA	<i>Le colpe altrui</i>
1915	GRAZIA DELEDDA	<i>Marianna Sirca</i>
1916	GRAZIA DELEDDA	<i>Il fanciullo nascosto</i>
	GIOVANNI SARAGAT	<i>Ironie</i>
1918	GRAZIA DELEDDA	<i>L'incendio nell'uliveto</i>
1919	GRAZIA DELEDDA	<i>Il ritorno del figlio, La bambina rubata</i>
1920	FILIPPO ADDIS	<i>Il divorzio</i>
	PIETRO CASU	<i>Ghermita al core</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La madre</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Naufraghi in porto</i>
1921	PIETRO CASU	<i>Il voto</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Cattive compagnie</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il segreto dell'uomo solitario</i>
1922	PIETRO CASU	<i>Aurora sarda</i>
	PIETRO CASU	<i>Per te, Sardegna</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il dio dei viventi</i>
1923	PIETRO CASU	<i>La dura tappa</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il flauto nel bosco</i>
	ROMOLO RICCARDO LECIS	<i>La razza</i>
	STEFANO SUSINI	<i>Sardi alla mola</i>
1924	PIETRO CASU	<i>Tra due crepuscoli</i>
	PIETRO CASU	<i>Mal germe</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La danza della collana</i>
	FILIBERTO FARCI	<i>Edera sui ruderi</i>
1925	FILIPPO ADDIS	<i>Giagu Iscriccia</i>
	PIETRO CASU	<i>La voragine</i>
	FRANCESCO CUCCA	<i>Galoppate nell'Islam</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La fuga in Egitto</i>
1926	GRAZIA DELEDDA	<i>Il sigillo d'amore</i>
	LINO MASALA LOBINA	<i>La mola</i>
1927	GIOVANNI CAU	<i>La fonte di Narciso</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Annalena Bilsini</i>
1928	GRAZIA DELEDDA	<i>Il vecchio e i fanciulli</i>
1929	FILIPPO ADDIS	<i>Il fior del melograno</i>

	PIETRO CASU	<i>Santa vendetta</i>
	LINO MASALA LOBINA	<i>I capitomboli di Gabriele Deriu</i>
1930	GRAZIA DELEDDA	<i>La casa del poeta</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il dono di Natale</i>
1931	GRAZIA DELEDDA	<i>Il paese del vento</i>
1932	FILIPPO ADDIS	<i>Le bestie dei miei amici: i bipedi</i>
	SALVATORE CAMBOSU	<i>Lo zufolo</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La vigna sul mare</i>
	LINO MASALA LOBINA	<i>Uno nella folla</i>
1933	GRAZIA DELEDDA	<i>Sole d'estate</i>
1934	FILIPPO ADDIS	<i>Le bestie dei miei amici: i quadrupedi</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>L'argine</i>
	GIOVANNI ANTONIO MURA	<i>La tanca fiorita</i>
1935	FILIBERTO FARCI	<i>Sorighittu</i>
1936	FILIPPO ADDIS	<i>Il moro</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>La chiesa della solitudine</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Cosima, quasi Grazia</i>
1937	GRAZIA DELEDDA	<i>Cosima</i>
1938	PIETRO CASU	<i>Cuore veggente (postuma)</i>
	EMILIO LUSSU	<i>Un anno sull'altipiano</i>
1939	FILIPPO ADDIS	<i>Vecchia Sardegna</i>
	GRAZIA DELEDDA	<i>Il cedro del Libano</i>
	MARIA DELOGU	<i>Cor meum</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>San Silvano</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>La sposa in città</i>
	FILIBERTO FARCI	<i>Racconti di Sardegna</i>
	FILIBERTO FARCI	<i>L'ultima tappa</i>
1942	GIUSEPPE DESSI	<i>Michele Boschino</i>
1945	GIUSEPPE DESSI	<i>Racconti vecchi e nuovi</i>
	FRANCESCO FANCELLO	<i>Il diavolo fra i pastori</i>
1948	SALVATORE SATTA	<i>De profundis</i>
1949	MARIA DELOGU	<i>Gli operai della fabbrica</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>Storia del principe Lui</i>
	FRANCESCO FANCELLO	<i>Il salto delle pecore matte</i>
1953	MARIA DELOGU	<i>Albana Gregori</i>
	PARIDE ROMBI	<i>Perdu</i>
	FRANCESCO ZEDDA	<i>C'è un'isola antica</i>
1954	SALVATORE CAMBOSU	<i>Miele amaro</i>
1955	GIUSEPPE DESSI	<i>I passerì</i>
1956	FRANCO SOLINAS	<i>Squarciò</i>
1957	SALVATORE CAMBOSU	<i>Una stagione a Orolai</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>Isola dell'Angelo</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>La ballerina di carta</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Diario di una maestrina</i>

1959	GIUSEPPE DESSI	<i>Introduzione alla vita di Giacomo Scarbo</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>Racconti drammatici</i>
1960	GIUSEPPE FIORI	<i>Sonetàula</i>
1961	GIUSEPPE DESSI	<i>Il disertore</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Piccole cronache</i>
1962	FRANCESCO MASALA	<i>Quelli dalle labbra bianche</i>
	MARIANGELA SATTA	<i>Il grano e il loglio</i>
	FRANCESCO ZEDDA	<i>Ascanio</i>
	GIUSEPPE ZURI - SALVATORE MAN- NUZZU	<i>Un Dodge a fari spenti</i>
1964	GIUSEPPE DESSI	<i>Eleonora d'Arborea</i>
1965	ANTONIO GRAMSCI	<i>Lettere dal carcere</i>
1966	GIUSEPPE DESSI	<i>Lei era l'acqua</i>
	MARIANGELA SATTA	<i>Il ventilabro</i>
1967	ANTONIO COSSU	<i>I figli di Pietro Paolo</i>
1968	MICHELE COLUMBU	<i>L'aurora è lontana</i>
	EMILIO LUSSU	<i>Il cinghiale del diavolo</i>
	ANTONIO PUDDU	<i>Zio Mundeddu</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Marco e il banditismo</i>
1969	ANTONIO COSSU	<i>Il riscatto</i>
	PARIDE ROMBI	<i>Il raccolto</i>
1971	FRANCESCO ZEDDA	<i>Maracanda</i>
1972	GIUSEPPE DESSI	<i>Paese d'ombre</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Il filo della pietra</i>
1974	LINA CHERCHI TIDORE	<i>Colloqui e dialoghi</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Greggi d'ira</i>
1975	GAVINO LEDDA	<i>Padre padrone</i>
1976	LINA CHERCHI TIDORE	<i>Natale a Orgosolo</i>
1977	LINA CHERCHI TIDORE	<i>Capo d'orso</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Le radici</i>
	GAVINO LEDDA	<i>Lingua di falce</i>
	SALVATORE SATTA	<i>Il giorno del giudizio (postumo)</i>
1978	GIULIO ANGIONI	<i>A fuoco dentro A fogu aintru</i>
	GIUSEPPE DESSI	<i>La scelta (postumo)</i>
1981	ANGELO CARTA	<i>Anzelinu</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>Sardigna ruja</i>
	SALVATORE SATTA	<i>La veranda (postumo)</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Il ponte di Marreri</i>
1982	LARENTU PUSCEDDU	<i>S'arvore de sos Tzinesos</i>
1983	GIULIO ANGIONI	<i>Sardonica</i>
	MICHELANGELO PIRA	<i>Sos sinnos</i>
	ANTONIO PUDDU	<i>La colpa di vivere</i>
1984	SERGIO ATZENI	<i>Araj dimoniù</i>
	SALVATORE CAMBOSU	<i>Racconti</i>

	ANTONIO COSSU	<i>Mannigos de memoria</i>
	FRANCESCO ZEDDA	<i>Rapsodia sarda</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Erthole</i>
1985	MIMMO BUA	<i>Gente di Ischiria</i>
	ANTONIO COSSU	<i>A tempos de Lussurzu</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>Manzela</i>
1986	SERGIO ATZENI	<i>Apologo del giudice bandito</i>
	FRANCESCO MASALA	<i>Il dio petrolio</i>
	NATALINO PIRAS	<i>Il tradimento del mago</i>
	MARIO PUDDU	<i>Alivertu</i>
1987	BENVENUTO LOBINA	<i>Po cantu Biddanoa</i>
	FRANCESCO ZEDDA	<i>Sinfonia aurea</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Santi di creta</i>
1988	GIULIO ANGIONI	<i>L'oro di Fraus</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>La visita</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Procedura</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Mas complicado</i>
1989	GIUSEPPE DESSI	<i>Come un tiepido vento (postumo)</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Un morso di formica</i>
	FRANCESCO MASALA	<i>S'Istoria</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>Su zogu</i>
1990	GIULIO ANGIONI	<i>Il sale sulla ferita</i>
1991	SERGIO ATZENI	<i>Il figlio di Bakunin</i>
	LARENTU PUSCEDDU	<i>Mastru Taras</i>
	SALVATORE SECHI	<i>Fuga nella memoria</i>
1992	GIULIO ANGIONI	<i>Una ignota compagnia</i>
	MICHELE COLUMBU	<i>Senza un perché</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Ferro recente</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Picta</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>La figlia perduta</i>
	GIOVANNI PIGA	<i>Sas andalas de su tempus</i>
1993	GIULIO ANGIONI	<i>Lune di stagno</i>
	ANTONIO COSSU	<i>Il vento e altri racconti</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Meglio morti</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Falso gotico nuorese</i>
	IGNAZIO LECCA	<i>L'arca di Noè</i>
	GIAN CARLO TUSCERI	<i>Sette schegge di luna</i>
	GIAN CARLO TUSCERI	<i>Per Dio e per il re</i>
1994	GIULIO ANGIONI	<i>La visita</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Le ceneri del Montiferro</i>
	NATALINO PIRAS	<i>La piana di Chentomines</i>
	GIAN CARLO TUSCERI	<i>Di stenciu a manu mancina</i>
	GIAN CARLO TUSCERI	<i>L'isuli du sprafundu</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Il cammino spezzato</i>

1995	SERGIO ATZENI	<i>Il quinto passo è l'addio</i>
	IGNAZIO LECCA	<i>Le intime pietre - un racconto industriale</i>
	NATALINO PIRAS	<i>La Mamma del sole</i>
1996	SALVATOR RUJU	<i>La casa del corso</i>
	SERGIO ATZENI	<i>Passavamo sulla terra leggeri</i>
	SERGIO ATZENI	<i>Bellas mariposas</i>
	FRANCESCO CUCCA	<i>Muni rosa del Suf</i>
	MICHELANGELO PIRA	<i>Isalle</i>
1997	ANTONIO PUDDU	<i>La valle dei colombi</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Sheol</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Nulla</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Il mare</i>
	IGNAZIO LECCA	<i>Sentieri di città</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>Collodoro</i>
	SALVATORE SATTA	<i>La stazione dei sogni</i>
	GIUSEPPE TIROTTO	<i>Lu bastimentu di li sogni di sciumma</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Cantore in malas</i>
	1998	SERGIO ATZENI
FILIPPO CANU		<i>Funerale di stato</i>
MARCELLO FOIS		<i>Sempre caro</i>
IGNAZIO LECCA		<i>Tornare a Giarranas</i>
PAOLO MACCIONI		<i>Insonnie newyorkesi</i>
1999	SERGIO ATZENI	<i>Raccontar fole</i>
	MIMMO BUA	<i>Contos torrados dae attesu</i>
	ALBERTO CAPITTA	<i>Il cielo nevica</i>
	LUCIANA FLORIS	<i>Isole di terra, di pietra, d'aria</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Gap</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Sangue dal cielo</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Maschere e angeli nudi</i>
	IGNAZIO LECCA	<i>Sciuliai umbras</i>
	NICOLA LECCA	<i>Concerti senza orchestra</i>
	BRUNO MUNTONI	<i>Sotto il segno di Lyra</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>Il viaggio degli inganni</i>
	MARIA PES	<i>L'occhio della luna</i>
	BEPI VIGNA	<i>La pietra antica</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Lettere da Orune</i>
2000	MILENA AGUS	<i>Elettroni liberi</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>Il gioco del mondo</i>
	GIOVANNI CARA	<i>L'angelo armato</i>
	NICOLA LECCA	<i>Ritratto notturno</i>
	BENVENUTO LOBINA	<i>Racconti</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Il catalogo</i>
	GIUSEPPE MARCI	<i>Vita, pensieri e opere di Giuseppe Torres</i>
LUCIANO MARROCU	<i>Fàulas</i>	

	SALVATORE NIFFOI	<i>Il postino di Piracherfa</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>La caccia</i>
	GRAZIA MARIA Poddighe	<i>Il paese dell'uva</i>
	RAFFAELE PUDDU	<i>Pueblo</i>
	FLAVIO SORIGA	<i>Diavoli di Nuraiò</i>
2001	GIULIO ANGIONI	<i>Millant'anni</i>
	CRISTIANO BANDINI	<i>Mezza stagione</i>
	PASQUETTA BASCIU	<i>Omar</i>
	FRANCESCO CARLINI	<i>S'omini chi bendiat su tempus</i>
	FRANCESCO CARLINI	<i>Basilisa</i>
	ELIANO CAU	<i>Dove vanno le nuvole</i>
	GIULIA CLARKSON	<i>Le stagioni di Flora</i>
	MARINA DANESE	<i>Corte Soliana</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Dura madre</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Arcipelaghi</i>
	PAOLO MANINCHEDDA	<i>Non toccate la gramigna</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Alice</i>
	MARIELLA MARRAS	<i>La corsa alla stella</i>
	FRANCESCO MASALA	<i>Il parroco di Arasolè</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>Cristolu</i>
	LUIGI PINTOR	<i>Il nespolo</i>
	NATALINO PIRAS	<i>Il sogno e il sonno</i>
	ANTONIO PUDDU	<i>Dopo l'estate</i>
	LARENTU PUSCEDDU	<i>Su belu de sa bonaùra</i>
	ALDO TANCHIS	<i>Pesi leggeri</i>
	GIUSEPPE TIROTTO	<i>L'ombra di lu soli</i>
	GIORGIO TODDE	<i>Lo stato delle anime</i>
	BACHISIO ZIZI	<i>Da riva a riva</i>
2002	GIULIO ANGIONI	<i>La casa della palma</i>
	SERGIO ATZENI	<i>Racconti con colonna sonora</i>
	PIETRO CLEMENTE	<i>Triglie di scoglio</i>
	ANTONIO COSSU	<i>Il sogno svanito</i>
	MARCELLO FOIS	<i>L'altro mondo</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Materiali</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Piccole storie nere</i>
	LUCIANO MARROCU	<i>Debrà libanòs</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>Nurài</i>
	SALVATORE SATTA	<i>Abbalughente</i>
	FLAVIO SORIGA	<i>Neropioggia</i>
	GIUSEPPE TIROTTO	<i>Cumenti òru di néuli</i>
	GIORGIO TODDE	<i>La matta bestialità</i>
2003	FRANCESCO ABATE	<i>Il cattivo cronista</i>
	PAOLA ALCIONI	<i>La stirpe dei re perduti</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>Il mare intorno</i>

	SERGIO ATZENI	<i>Gli anni della grande peste</i>
	RINA BRUNDU	<i>Tana di volpe</i>
	GIULIA CLARKSON	<i>La città d'acqua</i>
	NANNI FALCONI	<i>Su cuadorzu</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Scenari d'esilio</i>
	NICOLA LECCA	<i>Ho visto tutto</i>
	PAOLO MACCIONI	<i>L'ufficio del pietrisco</i>
	BASTIANA MADAU	<i>Nàscar</i>
	GIUSEPPE MARCI	<i>Bingia</i>
	GIANFRANCO MURTAS	<i>Lo specchio del vescovo. Il caso di Villamaura</i>
	MARIA PES	<i>Ricordi di Cagliari e altri racconti</i>
	GIORGIO TODDE	<i>Paura e carne</i>
2004	FRANCESCO ABATE	<i>Ultima di campionato</i>
	PAOLA ALCIONI - ANTONI MARIA PALA	<i>Addia</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>Assandira</i>
	PASQUETTA BASCIU	<i>La danza delle cavigliere</i>
	ALBERTO CAPITTA	<i>Creaturine</i>
	ELIANO CAU	<i>Adelasia del Sinis</i>
	LINA CHERCHI TIDORE	<i>Ill'anni di la gherra</i>
	ROSSANA COPEZ	<i>Si chiama Violante</i>
	PAOLO MACCIONI	<i>Doppio gioco</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Il terzo suono</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Le fate dell'inverno</i>
	GIUSEPPE MARCI	<i>Il tesoro di Todde</i>
	GIANNI MARILOTTI	<i>La quattordicesima commensale</i>
	LUCIANO MARROCU	<i>Scarpe rosse, tacchi a spillo</i>
	GIAN PAOLO MELE CORRIGA	<i>Lo scialle</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>La sesta ora</i>
	ALBINO PAU	<i>Sas gamas de Istelai</i>
	GIUSEPPE PILI	<i>Il ventre della sposa bambina</i>
	SALVATORE PINNA	<i>La vera storia di Gigaggioga Gungù</i>
	LUIGI PINTOR	<i>Servabo</i>
	BRUNO ROMBI	<i>Una donna di carbone</i>
	MARIANGELA SEDDA	<i>Oltremare</i>
	GIUSEPPE TIROTTO	<i>Agra terra</i>
	GIUSEPPE TIROTTO	<i>La rena dopo la risacca</i>
	GIORGIO TODDE	<i>Ei</i>
	GIORGIO TODDE	<i>L'occhiata letale</i>
2005	MILENA AGUS	<i>Mentre dorme il pesceccane</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>Alba dei giorni bui</i>
	ROSSANA CARCASSI	<i>L'orafo</i>
	ANNA CASTELLINO	<i>In su celu siat</i>
	PAOLO CHERCHI	<i>Erostrati e astripeti</i>

	LINA CHERCHI TIDORE	<i>Amore, amore</i>
	ROBERTO CONCU	<i>Verità per verità</i>
	MARIANGELA DUI	<i>Meledda</i>
	NANNI FALCONI	<i>Sa gianna tancada</i>
	ANNALISA FERRUZZI	<i>L'uomo in fallo</i>
	MARIO FILIA	<i>Luna mala</i>
	LUCIANA FLORIS	<i>Doppia radice</i>
	MARIA GIACOBBE	<i>Pòju Luàdu</i>
	IGNAZIO LECCA	<i>Quirino Irde stratega</i>
	ANGELO LEDDA	<i>Ex prete</i>
	ARMANDO MACCIOCUCU	<i>Terra Rossa: un racconto dal Nordeste Brasiliano</i>
	SANDRO MASCIA	<i>Café Marina</i>
	GIAN PAOLO MELE CORRIGA	<i>Gli impareggiabili figli di Nur</i>
	MARIO MEREU	<i>Aremigus</i>
	MARCO MURENU	<i>Nel terzo piano</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>La leggenda di Redenta Tiria</i>
	NINO NONNIS	<i>Hanno ucciso il bar ragno</i>
	MARIO ORRÙ	<i>Il mandorlo fiorisce sempre</i>
	ENRICO PILI	<i>La quinta S</i>
	ANNA PAOLA PISCHEDDA OGGIANO – ANTONELLA RITA PISCHEDDA OGGIANO	<i>Chicchì di grano. Storie d'amore e d'amicizia nella Tempio di fine Ottocento</i>
	GRAZIA MARIA Poddighe	<i>La regina degli Shardana</i>
	MARIA FRANCESCA PUDDU	<i>Una domenica straordinaria</i>
	MARIANGELA SEDDA	<i>Sotto la statua del re</i>
	ALDO TANCHIS	<i>L'anno senza estate</i>
	GIORGIO TODDE	<i>E quale amor non cambia</i>
2006	FRANCESCO ABATE	<i>Getsemani</i>
	MILENA AGUS	<i>Mal di pietre</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>Le fiamme di Toledo</i>
	DANIELA BIONDA	<i>Orgianas</i>
	LINA BRUNDU	<i>Riverberi e testimonianze</i>
	ANNA CASTELLINO	<i>Mischineddus</i>
	EMANUELE CIOGLIA	<i>Il mozzateste</i>
	MICHELE CONGIAS	<i>La montagna della luce</i>
	AUGUSTO CUCCUI	<i>Dea madre</i>
	FRANCESCO ANGELO DEMONTIS	<i>L'ultimo desiderio del giudice</i>
	LINA DETTORI	<i>La famiglia immaginaria</i>
	VASCO DOVERI	<i>Banditi</i>
	GIANLUCA FLORIS	<i>Il lato destro</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Memoria del vuoto</i>
	NICOLA LECCA	<i>Hotel Borg</i>
	ARMANDO MACCIOCUCU	<i>Il diavolo al castello</i>
	GIACOMO MAMELI	<i>La ghianda è una ciliegia</i>

	NICOLÒ MANCA	<i>Sa enna 'e s'anima</i>
	SANDRO MASCIA	<i>Nicoletta</i>
	RITA MASTINU	<i>La mia terra visionaria</i>
	GIANLUCA MEDAS	<i>Le avventure di Flamingo</i>
	VITTORIO MELIS	<i>Sardo, luce degli dei</i>
	FRANCO MELIS	<i>Bonaria</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>La vedova scalza</i>
	ANTONELLO PELLEGRINO	<i>Bronzo</i>
	ENRICO PILI	<i>Incroci a raso</i>
	PAOLO PILLONCA	<i>Antonandria</i>
	GIANNI PILUDU	<i>"...A quel punto volai via"</i>
	NATALINO PIRAS	<i>Sepultas</i>
	ANDREA PUBUSA	<i>Gioco pericoloso</i>
	GIUSEPPE PUSCEDDU	<i>Fratello bandito</i>
	NELLO RUBATTU	<i>Hanno morto a Vinnèpaitutti</i>
	ALDO SALIS	<i>Il padre di Chiara</i>
	GIORGIO SECCI	<i>La carretta</i>
	RINO SOLINAS	<i>Il pastore di capre</i>
	GIUSEPPE TIROTTA	<i>Il bastimento dei sogni di spuma</i>
	FULVIO TOCCO	<i>Correva come un cavallo</i>
	GIAN CARLO TUSCERI	<i>Parlavo col vento</i>
	BEPI VIGNA	<i>Niccolai in mondovisione</i>
2007	FRANCESCO ABATE	<i>I ragazzi di città</i>
	MILENA AGUS	<i>Perché scrivere</i>
	PAOLA ALCIONI	<i>Mordipiedi il tenebroso</i>
	GIULIO ANGIANI	<i>La pelle intera</i>
	MARIANO BACHIS	<i>Anime trafitte</i>
	MARIO CORDA	<i>La piazzetta</i>
	ALESSANDRO DE ROMA	<i>Vita e morte di Ludovico Lauter</i>
	GIOVANNI ENNA	<i>1409. Fuga sulla Giara</i>
	MARIO FILIA	<i>L'ultimo canto del colle</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Gente del libro</i>
	NICOLA LECCA - LAURA PARIANI	<i>Ghiacciofuoco</i>
	ADELE LORIGA CAMOGLIO	<i>La porta interna del mare</i>
	ANNALENA MANCA	<i>L'accademia degli scrittori muti</i>
	ANTONIO DIEGO MANCA	<i>La donna delle sette fonti</i>
	SALVATORE MANNUZZU	<i>Giobbe</i>
	SANDRO MASCIA	<i>L'Alfa e l'Omega</i>
	MICHELA MURGIA	<i>Il mondo deve sapere</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>L'ultimo inverno</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>Ritorno a Baraule</i>
	ENRICO PILI	<i>Hinterland Sei</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>Morte de unu Presidente</i>
	ALBERTO SECCI	<i>Dulcòe</i>

	GIUSEPPE TIROTTO	<i>Lu basgiu di la luna matrona</i>
	GIORGIO TODDE	<i>Al caffè del silenzio</i>
	GIORGIO TODDE	<i>L'estremo delle cose</i>
	ANTONIO TURNU	<i>Ibrida perpetua</i>
	MARCO VARGIU	<i>Penne in agrodolce</i>
2008	FRANCESCO ABATE	<i>Così si dice</i>
	MILENA AGUS	<i>Ali di babbo</i>
	MILENA AGUS	<i>Il vicino</i>
	GIULIO ANGIONI	<i>Afa</i>
	ALBERTO CAPITTA	<i>Il giardino non esiste</i>
	MASSIMO CARLOTTO - FRANCESCO ABATE	<i>L' albero dei microchip</i>
	MASSIMO CARLOTTO - FRANCESCO ABATE	<i>Mi fido di te</i>
	ALESSANDRO DE ROMA	<i>La fine dei giorni</i>
	SAVINA DOLORES MASSA	<i>Undici</i>
	ALESSANDRA MURGIA	<i>Mattia Saba</i>
	SALVATORE NIFFOI	<i>Il pane di Abele</i>
	OTTAVIO OLITA	<i>La borsa del colonnello</i>
	FLAVIO SORIGA	<i>Sardinia blues</i>
	ALDO TANCHIS	<i>Una luce passeggera</i>
	BRUNO TOGNOLINI	<i>Ciò che non lava l'acqua</i>
2009	FRANCESCO ABATE	<i>L'uomo di mezzo</i>
	FRANCESCO ABATE	<i>Matrimonio e piacere</i>
	MILENA AGUS	<i>La contessa di ricotta</i>
	MARIO FILIA	<i>Ne parlerò con Elias</i>
	BACHSIO FLORIS	<i>Nùoro forever</i>
	MARCELLO FOIS	<i>Stirpe</i>
	PIA GIGANTI	<i>Canto di donne</i>
	ELIAS MANDREU	<i>Nero riflesso</i>
	FRANCO MELIS	<i>Quei giorni a Fonsarda</i>
	MICHELA MURGIA	<i>Accabadora</i>
	OTTAVIO OLITA	<i>Il futuro sospeso</i>
	GIANFRANCO PINTORE	<i>La stele di Osana</i>
	GIUSEPPE PUTZOLU	<i>Il viandante</i>
	STEFANIA SABA	<i>Su calarighe</i>
	MARIANGELA SEDDA	<i>Vincendo l'ombra</i>
	CLARA SPADA	<i>La chiave del Vaticano</i>
	GIORGIO TODDE	<i>Dieci gocce</i>
2010	SALVATORE NIFFOI	<i>Il bastone dei miracoli</i>
	LUIGI MANCONI - MARCO LOMBARDO RADICE	<i>Lavoro ai fianchi</i>
	FLAVIO SORIGA	<i>Il cuore dei briganti</i>
	GIORGIO TODDE	<i>Ero quel che sei</i>

Giuseppe Marci, professor numerari, ensenya Filologia Italiana a la Facultat de Llengües i Literatures Estrangeres de la Universitat de Càller i Literatura Sarda a la Facultat de Filosofia i Lletres de la mateixa universitat. També ha estat professor a la Universitat de Sàsser.

És director del Centre d'Estudis Filològics Sards i com a tal responsable de la publicació de la col·lecció "Escriptors sards".

També duu a terme activitats de difusió a través del periodisme literari. Va ser fundador i director de *NAE*, revista trimestral de cultura (2002-2008).

Ha estudiat les diferents modalitats d'articulació de la literatura italiana al llarg del temps i en les diverses àrees geogràfiques, i s'ha centrat especialment en els casos específics de Sicília i Sardenya.

També s'ha dedicat a les obres autobiogràfiques del segle XVIII (Giacomo Casanova) i de narrativa del XX (Beppe Fenoglio, Sergio Atzeni).

Ha estat curador de l'edició d'obres d'autors didàctics del XVIII (Domenico Sinon, Giuseppe Cossu, Antonio Purqueddu, Andrea Manca dell'Arca, Pietro Leo); d'escriptors (Enrico Costa) i autobiògrafs del XIX (Vincenzo Sulis); d'escriptors (Salvatore Satta) i autobiògrafs (Umberto Cardia) del XX.

És autor d'un volum titulat *En presència de totes les llengües del món. Literatura sarda*, on, a partir del cas concret de la literatura sarda des de l'antigor fins als nostres dies, reflexiona sobre el tema del cànon i la relació entre autors *majors* i *menors*, entre les *grans* tradicions literàries i les produccions sorgides de zones marginals i perifèriques.

Euro 4,00

ISBN 978-88-8467-604-7

9 788884 676047